

ผลของการใช้โปรแกรมการให้ความรู้และสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตนเองต่อพฤติกรรม
การดูแลตนเองในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุที่ควบคุมไม่ได้

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2559

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ผลของการใช้โปรแกรมการให้ความรู้และสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตนเองต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง
ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุที่ควบคุมไม่ได้

EFFECTS OF A KNOWLEDGE AND SELF-EFFICACY-BUILDING PROGRAM ON
SELF-CARE BEHAVIOR FOR UNCONTROLLED ESSENTIAL HYPERTENSION

พิกุลทิพย์ ขุนเศรษฐ 5536335 NSCN/M

พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: กิรดา ไกรนุวัตร, Ph.D. (NURSING), ปิยะธิดา นาคเกษียร,
Ph.D. (NURSING)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้ความรู้และสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตนเองต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุที่ควบคุมไม่ได้โดยพัฒนาภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีสมรรถนะแห่งตนเองของแบนดูล่า กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการรักษาด้วยการรับประทานยาลดความดันโลหิต คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบกลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการให้ความรู้และสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตนเอง เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ และกลุ่มเปรียบเทียบได้รับการพยาบาลตามปกติ เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน พ.ศ.2558 โดยใช้แบบประเมินข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความรู้ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนเอง การคาดหวังต่อผลลัพธ์และพฤติกรรมการดูแลตนเองร่วมกับโปรแกรมการให้ความรู้และสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับ โปรแกรมมีคะแนนความรู้ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนเองและมีพฤติกรรมการดูแลตนเองเพิ่มสูงขึ้นมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการคาดหวังต่อผลลัพธ์ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยโรคเรื้อรังร่วมกับวางแผนและกำหนดนโยบายในการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังและปรับปรุงการเรียนการสอนสำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

คำสำคัญ: ความดันโลหิตสูง/ความรู้/การสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตนเอง/พฤติกรรมการดูแลตนเอง

EFFECTS OF A KNOWLEDGE AND SELF-EFFICACY-BUILDING PROGRAM ON SELF-CARE BEHAVIOR FOR UNCONTROLLED ESSENTIAL HYPERTENSION

PIKUNTIP KUNSET 5536335 NSCN/M

M.S.N. (COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: KERADA KRAINUWAT, Ph.D. (NURSING),
PHIYATHIDA NAKHAKASIEN, Ph.D. (NURSING)**ABSTRACT**

This quasi-experimental research aimed to study the effects of a knowledge and self-efficacy-building program on self-care behavior for uncontrolled essential hypertension. This program was developed based on the self-efficacy theory of Bandura. The sixty samples were 35 years old, and over, with uncontrolled essential hypertension and received antihypertensive medications. The samples were classified into a treatment group and a comparison group, with 30 samples for each group. The treatment group received a knowledge and self-efficacy-building program, which took 8 weeks, while the comparison group received conventional nursing care during the months of February to April 2015. The data were collected via questionnaires which included demographic information, knowledge, self-efficacy, outcome expectations, and self-care behavior. Analysis used descriptive statistics and repeated measure ANOVA.

This study found that the treatment group had significantly better scores on knowledge, perceived self-efficacy and self-care behavior than the comparison group. However, outcome expectations had no effect on self-care behavior in this study.

The results of this study could be useful for adaptation to behavioral modification in other chronic illnesses, planning and determining care for patients with chronic illnesses, and improving teaching and learning for those patients.

**KEY WORDS: HYPERTENSION / KNOWLEDGE / SELF-EFFICACY /
SELF-CARE BEHAVIOR**

202 pages

Copyright by Mahidol University